

สรุปผลงานและแผนการดำเนินงานตาม Road Map กระทรวงยุติธรรม (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ)

๑. ด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

๑.๑ การช่วยเหลือของกองทุนยุติธรรม

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (ต.ค. ๕๗- มิ.ย. ๕๘)

กระทรวงยุติธรรม โดย กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้รับความร่วมมือกับหน่วยงานระดับนโยบาย ครั้งสำคัญ อาทิ สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย สำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีเป็นประธานพิธีลงนามความร่วมมือ โดยความร่วมมือการทำงานของทั้ง ๕ หน่วยงานนี้ มุ่งหวังให้ประชาชนสามารถเข้าถึงความยุติธรรม อันจะลดความเหลื่อมล้ำในสังคม นอกจากนี้ ยังได้ลงนามความร่วมมือกับหน่วยงานศาลยุติธรรม เช่น ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ศาลจังหวัดมีนบุรี และศาลอาญาธนบุรี ในการขอประกันปล่อยตัวชั่วคราวด้วยเงินกองทุนยุติธรรม ส่งผลให้ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๘ มีประชาชนผู้เดือดร้อนมายื่นขอรับการช่วยเหลือจำนวน ๓,๒๓๐ ราย พิจารณาแล้ว ๒,๓๗๐ ราย ได้แก่ ค่าประกันปล่อยตัวชั่วคราว ๓๓.๕๔ % ค่าทนายความ ๓๑.๑๗% ค่าธรรมเนียมศาล ๒๐.๗๒ % ค่าพาหนะ ๙.๕๔% และค่าตรวจพิสูจน์ ๕.๐๓ % และสนับสนุนเงินช่วยเหลือจำนวนกว่า ๑๔๕ ล้านบาท

กองทุนยุติธรรมได้ “พลิกโฉมใหม่ให้กองทุนยุติธรรมเห็นผลที่เป็นรูปธรรม” ด้วยการปรับปรุงกระบวนการทำงาน เพื่อให้บริการประชาชนในภูมิภาคต่างๆได้รับความสะดวกรวดเร็วขึ้น ได้กระจายอำนาจอนุมัติเงินกองทุนยุติธรรมให้คณะอนุกรรมการระดับจังหวัดทั้ง ๗๖ จังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานอนุกรรมการ สามารถพิจารณาอนุมัติ และจ่ายเงินให้แก่ประชาชนที่ขอรับการช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรมเบ็ดเสร็จภายในจังหวัด วงเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาทต่อรายทุกกรณี และในกรณีที่ไม่ซับซ้อน ยุติธรรมจังหวัดสามารถพิจารณาอนุมัติได้เลยภายในวงเงินเดียวกัน ซึ่งเริ่มดำเนินการไปแล้วตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๕๘ ที่ผ่านมา และจะได้สร้างความร่วมมือกับประชาสัมพันธ์จังหวัด สื่อวิทยุชุมชน สื่อมวลชนทุกแขนง ทั้งส่วนกลางและภูมิภาคกว่า ๒๐๐ องค์กร เพื่อช่วยประชาสัมพันธ์ให้พี่น้องประชาชน ได้รับรู้และเข้าถึงการบริการของกองทุนยุติธรรมอย่างสะดวก รวดเร็วขึ้น

แผนงานสำคัญช่วงระยะเวลา ต.ค. ๕๘-เม.ย. ๕๙

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะส่งมอบภารกิจกองทุนยุติธรรม ให้สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยบริหารจัดการ ส่วนกรมฯจะสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพด้านเทคนิควิชาการแก่คณะอนุกรรมการประจำจังหวัด

แผนงานสำคัญในระยะหลัง เม.ย. ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

มุ่งเน้นพัฒนาระบบคุณภาพและมาตรฐานการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรมให้ เป็นไปตามมาตรฐานสากล

๑.๒ การช่วยเหลือเยียวยาเหยื่ออาชญากรรม

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (ต.ค. ๕๗- มิ.ย. ๕๘)

การคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งตลอดระยะเวลาสิบกว่าปีที่กฎหมายฉบับนี้มีผลใช้บังคับ มีประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพมาขอใช้สิทธิเพื่อขอรับค่าตอบแทนความเสียหาย เพียงร้อยละ ๑๘ ของคดีอาญาที่ได้มีการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ดังนั้น เพื่อเป็นการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และคุ้มครองสิทธิของเหยื่ออาชญากรรมให้เข้าถึงสิทธิและความยุติธรรมได้ทั่วถึงและเป็นธรรม ขณะนี้กระทรวงยุติธรรมได้ร่วมมือกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยมอบหมายให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินการแจ้งสิทธิและรับคำ

ขอคำตอบแทนผู้เสียหาย ณ สถานีตำรวจได้เลย ทำให้การช่วยเหลือเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ๖๕ โดยตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๗ -มิถุนายน ๒๕๕๘ มีผู้ยื่นคำขอรับการช่วยเหลือ จำนวน ๑๐,๙๗๒ ราย ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๕,๗๗๒ ราย อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๕,๒๐๐ ราย จ่ายเงินเยียวยาไปแล้วกว่า ๓๗๔ล้านบาทและขณะนี้กรมฯ ได้ขอรับการสนับสนุนงบกลาง จำนวน ๑๙๐ ล้านบาท เพื่อจะได้นำมาเยียวยาผู้เสียหายและจำเลยให้ได้รับการช่วยเหลือตามกฎหมายต่อไป

แผนงานสำคัญช่วงระยะเวลา ต.ค. ๕๘-เม.ย.๕๙

กรมฯ จะจัดตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาคำตอบแทนฯประจำภูมิภาค เพิ่มเติมอีก ๕ ภูมิภาค ได้แก่ เพชรบุรี ภูเก็ต นครสวรรค์ อุบลราชธานี และอุดรธานี รวมเป็น ๑๕ ภูมิภาค เพื่อสามารถพิจารณาคำขอคำตอบแทนฯ ได้อย่างรวดเร็ว และลดความล่าช้าในการให้บริการประชาชน

แผนงานสำคัญช่วงระยะเวลาหลัง เม.ย.๕๙เป็นต้นไป

จัดตั้งเพิ่มเติมคณะอนุกรรมการพิจารณาคำตอบแทนฯ ประจำภูมิภาค เพิ่มเติมอีก ๔ ภูมิภาค รวมเป็น ๑๙ ภูมิภาค และมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการสามารถพิจารณาอนุมัติคำตอบแทนฯและจ่ายเงินได้เบ็ดเสร็จ ที่ ภูมิภาคได้เลย

๑.๓ การคุ้มครองพยานในคดีอาญา

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (ต.ค. ๕๗- มิ.ย.๕๘)

การให้ความคุ้มครองความปลอดภัยแก่พยานและผู้ใกล้ชิด ซึ่งถูกข่มขู่คุกคามจากเหตุที่พยานจะไปหรือได้ให้การเป็นพยานในคดีอาญา รวมทั้งการจ่ายค่าตอบแทนความเสียหายแก่พยานและผู้ใกล้ชิดจากสาเหตุที่พยานจะไปหรือได้ให้การเป็นพยาน กรมฯได้ประสานความร่วมมือเพื่อขอสนับสนุนกำลังเจ้าหน้าที่ชุดคุ้มครองความปลอดภัย กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการปฏิบัติและประสานงานการคุ้มครองพยานในคดีอาญา อาทิเช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงกลาโหม กรมสอบสวนคดีพิเศษ กรมการปกครอง กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และสำนักงาน ป.ป.ส. เป็นต้น โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีพยานยื่นคำร้องขอรับการคุ้มครอง ๒๒๕ ราย เข้าโปรแกรมคุ้มครอง ๑๕๘ ราย (คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๒) ยกคำร้อง ๖๗ ราย ปัจจุบันมีพยานอยู่ระหว่างการคุ้มครองอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ถึงปัจจุบัน รวมทั้งสิ้น ๒๕๓ราย โดยพยานที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับความปลอดภัยทุกราย

แผนงานสำคัญช่วงระยะเวลา ต.ค. ๕๘-เม.ย.๕๙

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ มุ่งเผยแพร่ภารกิจการคุ้มครองพยาน ให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อการคุ้มครองความปลอดภัยเมื่อมาเป็นพยานในคดีอาญา อันจะทำให้กระบวนการยุติธรรมมีพยานหลักฐานที่น่าเชื่อถือสามารถพิจารณาตัดสินได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม

แผนงานสำคัญช่วงระยะเวลาหลัง เม.ย.๕๙เป็นต้นไป

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะพัฒนาสำนักงานคุ้มครองพยาน ให้เป็นศูนย์อำนวยการและการเรียนรู้ด้านการคุ้มครองพยาน ตลอดจนพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางด้านการคุ้มครองพยานของประเทศ เพื่อให้หน่วยงานต่างๆที่มีภารกิจคุ้มครองพยาน ได้พัฒนาศักยภาพและใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกัน

๑.๔ การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในชุมชน

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (ต.ค. ๕๗- มิ.ย.๕๘)

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยคนในชุมชน เป็นการให้อำนาจประชาชนในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ลดปัญหาข้อขัดแย้ง ในสังคม เพิ่มทางเลือกในการเข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม ขณะเดียวกันภาครัฐก็ได้ประโยชน์เพราะสามารถลดจำนวนคดีขึ้นสู่ศาล และลดค่าใช้จ่ายในกระบวนการยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ กรมฯ ได้มุ่งเน้นสร้างกลไกขับเคลื่อนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในชุมชน โดยการพัฒนาหลักสูตรการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ระดับต้น เพื่อพัฒนาให้เป็นหลักสูตรกลางสำหรับผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท และได้ฝึกอบรม ๔ ภูมิภาค มีผู้ผ่านการอบรมทั้งสิ้น ๕๑๑ คน

แผนงานสำคัญช่วงระยะเวลา ต.ค. ๕๘-เม.ย.๕๙

พัฒนาหลักสูตรการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ระดับต้น กลาง สูง และพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานภายในประเทศ รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานตามข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ภายในประเทศ

แผนงานสำคัญช่วงระยะเวลาหลัง เม.ย.๕๙เป็นต้นไป

พัฒนาระบบฐานข้อมูลการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในชุมชนและหลักสูตรการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ระดับต้น กลาง สูง อย่างมีมาตรฐานและได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต่างๆ ในการนำไปใช้พัฒนาศักยภาพผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท

๑.๕ การขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๑

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (ต.ค. ๕๗- มิ.ย.๕๘)

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ประกาศใช้แผนฯ และได้สั่งการให้ทั้ง ๒๐ กระทรวง นำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปแปลงสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ในการจัดทำ โครงการ/กิจกรรม เพื่อรองรับการดำเนินงานตามแผนสิทธิมนุษยชน ครอบคลุม ๑๑ ด้าน เช่น ด้านกระบวนการยุติธรรม สาธารณสุข การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ และกลุ่มเป้าหมาย ๑๕ กลุ่ม อาทิ กลุ่มเหยื่อ เด็ก สตรี คนพิการ คนจน เกษตรกร ผู้ใช้แรงงาน กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เป็นต้น โดยใช้งบประมาณของหน่วยงานมาดำเนินการ ซึ่งหากมีการดำเนินการตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับนี้แล้ว จะสามารถพัฒนาระบบงานด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยในภาพรวม ให้มีความก้าวหน้าและทัดเทียมกับนานาประเทศ

แผนงานสำคัญช่วงระยะเวลา ต.ค. ๕๘-เม.ย.๕๙

ดำเนินการรวบรวมแผนปฏิบัติการ ปี ๒๕๕๘ -๒๕๕๙ ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์สรุปผลว่าเป็นไปตามกรอบของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือไม่ เพื่อรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีต่อไป

แผนงานสำคัญช่วงระยะเวลาหลัง เม.ย.๕๙เป็นต้นไป

ดำเนินการรวบรวมข้อมูลและติดตามประเมินผลตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของหน่วยงานต่างๆ ตามกรอบเวลาการดำเนินงานแต่ละปี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบและพิจารณาต่อไป

๒. ด้านการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของประเทศ

๒.๑ ปรับปรุง แก้ไข ทบทวนกฎหมายที่ล้าสมัย

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (ต.ค. ๕๗- มิ.ย.๕๘)

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้เสนอปรับปรุงกฎหมายจำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่

๑) ร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. โดยเพิ่มรายการความผิดฐานการค้ำมนุษย์ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑ และแก้ไขคำจำกัดความของผู้เสียหาย พร้อมทั้งเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการ โดยจะนำเข้าวาระการประชุมคณะรัฐมนตรี เพื่อขอความเห็นชอบในหลักการ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘

๒) ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา(ฉบับที่..)พ.ศ... เพิ่มเติมการแจ้งสิทธิของพนักงานสอบสวนให้แก่ผู้เสียหายรับทราบเมื่อมาร้องทุกข์ โดย วันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงยุติธรรม มีมติให้นำไปแก้ไขเพิ่มเติมในร่าง พ.ร.บ. ค่าตอบแทนฯ

แผนงานสำคัญช่วงระยะเวลา ต.ค. ๕๘-เม.ย.๕๙

ปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอของคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามขั้นตอน

แผนงานสำคัญช่วงระยะเวลาหลัง เม.ย.๕๙ เป็นต้นไป

หากกฎหมายได้ประกาศใช้แล้ว ต้องดำเนินการผลักดันให้มีการออกประกาศหรือระเบียบ เพื่อรองรับกฎหมายดังกล่าว

๒.๒ พัฒนาและเสนอกฎหมายใหม่ที่สอดคล้องกับสถานการณ์

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (ต.ค. ๕๗- มิ.ย.๕๘)

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้เสนอกฎหมายใหม่ จำนวน ๓ ฉบับ ได้แก่

๑.ร่างพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.... .ศ. วัตถุประสงค์ยกย่องระดับกฎหมายจากระเบียบกระทรวงยุติธรรมเป็นพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม เพิ่มเติมแหล่งที่มาของรายได้นอกจากงบประมาณของรัฐเพียงอย่างเดียว อีกทั้งยังสามารถไต่เบียดเอาจากผู้กระทำผิดได้ โดยความคืบหน้าล่าสุด สถานิติบัญญัติแห่งชาติได้รับหลักการในวาระที่ ๑ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๘ โดยขณะนี้ อยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ....

๒. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ พ.ศ. ...

เป็นการอนุวัติกฎหมาย ตามอนุสัญญาระหว่างประเทศ ๒ ฉบับ คือ อนุสัญญาการต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี (CAT)และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ (CED) โดยมีสาระสำคัญ เช่น การกำหนดความผิดและบทกำหนดโทษของเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำทรมานและบังคับบุคคลให้สูญหาย ความผิดและบทกำหนดโทษของผู้ที่ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ได้รับการสนับสนุนและยุยงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐให้กระทำ เป็นต้น

โดย **ความคืบหน้าล่าสุด** อยู่ระหว่างกำหนดการประชุมของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อหารือร่วมกัน ๓ ฝ่าย ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงยุติธรรม และสำนักงานศาลยุติธรรม

๓. ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน พ.ศ. มีวัตถุประสงค์ในการให้อำนาจรับรองผลการไกล่เกลี่ยให้มีสภาพบังคับใช้โดยผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยต้องผ่านการอบรมและขึ้นทะเบียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยสามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง ความผิดทางอาญาที่ยอมความกันได้ และความผิดลหุโทษได้ ซึ่งสามารถลดปริมาณคดีเข้าสู่ศาลได้เป็นจำนวนมาก **โดยความคืบหน้าล่าสุด** วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีความเห็นให้หน่วยงานต่างๆ เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม ทบพทวนกฎหมายเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท โดยกำหนดเป็นกฎหมายกลาง ให้มีกฎเกณฑ์ และสามารถนำไปใช้ทุกหน่วยงาน เพื่อประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ

แผนงานสำคัญช่วงระยะเวลา ต.ค. ๕๘-เม.ย.๕๙

ปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอของคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามขั้นตอน

แผนงานสำคัญช่วงระยะเวลาหลัง เม.ย.๕๙ เป็นต้นไป

หากกฎหมายได้ประกาศใช้แล้ว ต้องดำเนินการผลักดันให้มีการออกประกาศหรือระเบียบ เพื่อรองรับกฎหมายดังกล่าว

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘